

В ИЛЕНСКИЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

62.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 13-го Августа. — 1846 — Wilno. WTOREK, 13-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Августа.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Инспектора Резервной Кавалеріи, Генерала отъ Кавалеріи Никитина.

Алексѣй Петровичъ! При совершившемся нынѣ пятидесятилѣтнѣмъ примѣрно-рвнностнаго и полезнаго служенія вашего, ознаменованнаго подвигами мужества и воинской доблести, въ незабвенную эпоху Отечественнѣйшей Войны, и неусыпными трудами по исполненію обширныхъ и многосложныхъ обязанностей, на васъ возложенныхъ, — Я съ истиннымъ удовольствіемъ обращаю вниманіе на столь долговременное и похвальное служебное поприще ваше. Отдавая всегда полную справедливость отличнымъ заслугамъ вашимъ, Мнѣ пріятно, при настоящемъ случаѣ, возоб-

С М Ъ С Ъ.

О наѣкомыхъ, виспавшихъ въ Вильнѣ, на Зеленомъ Мосту и нѣсколько словъ о маннѣ

Любопытство Вилеńskiej публики занято теперь не бывалымъ въ нашемъ городѣ явленіемъ. 8-го Августа, въ 9-ть часовъ по полудни, безчисленное множество крылатыхъ, бѣлыхъ, наѣкомыхъ появилось внезапно надъ Зеленымъ Мостомъ и рѣкою Вилею, которая преимущественно тѣснилась въ сторожевой домикъ, гдѣ въ глубинѣ мерцать свѣтъ. На другой день, по утру, весь мостъ и близлежащія прибрежныя пункты покрыты были этими же наѣкомыми, уже неживыми, какъ бы густо выпавшимъ снѣгомъ. Толщина этого слоя, особенно у сказаннаго сторожеваго домика, доходила до двухъ футовъ, но въ другихъ мѣстахъ была гораздо тоньше и не превышала двухъ вершковъ. Мы помѣщаемъ здѣсь объясненіе сего явленія, сообщенное намъ достоочтеннымъ Несторомъ нашихъ естествоиспытателей, знаменитымъ сочинителемъ Зоологіи и Ботаники, заслуженнымъ Профессоромъ б. Вилеńskaго Университета, К. Станиславомъ Юндзилломъ.

Это наѣкомое принадлежитъ къ роду эфемеридъ (Ephemera), такъ называемыхъ по кратковременности ихъ жизни, и къ породѣ часовыхъ (Horaria) по Линнею, или бѣлокрылыхъ (Albipennis) по Пиктету. Это чрезвычайно мягкое и нежное наѣкомое, разводится въ водѣ, гдѣ будучи въ состояніи гусеницы, пр-бываетъ въ продолженіе двухъ или

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Sierpnia.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do Inspektora Jazdy Rezerwowej, Jenerala-Jazdy Nikitina.

Alexy synu Piotra! Przy skończonych teraz pięciudziesięciu latach wzorowie-gorliwej i pożytecznej służby waszej, odznaczonej czynami mężstwa i zasług wojskowych, w pamiętnej epoce wojny ojczyźnej, i niezmordowanemi pracami w wypełnianiu obszernych i licznych obowiązków, na was włożonych, — z prawdziwem zadowoleniem zwracam uwagę na tak wieloletni i chwalebny wasz zawód służbowy. Oddając zawsze zupełną sprawiedliwość znakomitym zasługom waszym, miło Mi jest, w obecnym razie, ponowić wam szczególne Moje zadowolenie, w dowód którego Najmilościwiej udarowuję was załączonym tu pier-

ROZMAITOŚCI.

O OWADACH SPADAYCH W WILNIE NA ZIELONYM MOŚCIE, TUDŻIEŻ SŁOWO O MANNIE.

Ciekawość Publiczności Wileńskiej zajęta jest nie-pamiętnem w mieście naszym zjawiskiem. Dnia 8 Sierpnia, o godzinie 9-jej wieczorem, nieprzejrzana śma skrzydlatych białych owadów, zjawiła się nagle ponad mostem i rzeką, ciskając się mianowicie do izdebki strażnika, gdzie w głębi światło jaśniało. Nazajutrz rano, cały most i pobliskie punkta nadbrzeżne, ujrano okryte tymże owadem, już martwym, nakształt gęsto spadłego śniegu. Grubość tej warstwy, zwłaszcza przy wspomnianej izbie strażnika, dochodziła do dwóch stóp, w innych jednakże punktach była daleko mniejsza i nie przechodziła dwóch cali. Pośpieszamy z objaśnieniem tego zjawiska, które nam łaskawie udzielone zostało przez czcigodnego Nestora naturalistów naszych, sławnego autora Zoologii i Botaniki, wyślużonego Professora tychże przedmiotów w b. Uniwersytecie Wileńskim, X. Stanisława Jundzilta.

Owad ten należy do rodzaju Jętek albo Dzionek (Ephemera), zwanych tak od krótkości ich życia, i do gatunku godzinowych (Horaria) u Linneusza, albo białoskrzydłych (Albipennis) u Picteta. Delikatny ten dziwnie i miękki owad wylęga się w wodzie, gdzie, będąc w stanie gąsiennic, zostaje przez dwa do trzech lat, i żyje tamże w stanie poczwarek, kryjąc się zwykle, przynaj-

новить намъ особенное Мое благоволеніе, во изъявленіе коего Всемилоостивѣйше жалую вамъ препровождаемый при семъ, украшенный брилліантами, перстень съ Моимъ портретомъ. Пребываю къ вамъ навсегда благосклонный.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО
ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

25-го Іюня 1846 года.

Въ Сенатскихъ вѣдомостяхъ объявлено о торговомъ трактатѣ, заключенномъ въ Туринѣ, 30 Ноября (12 Декабря) 1845 года, между Его Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссийскимъ и Королемъ Сардинскимъ, посредствомъ уполномоченныхъ.

В И Л Н О.

Его Величество Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Господина Министра Народнаго Просвѣщенія, основаннаго на ходатайствѣ Г. Попечителя Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, Высочайше повелѣть соизволилъ—допустить Чиновникамъ, служащимъ въ Губерніяхъ, входящихъ въ составъ Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, (именно: Виленской, Ковенской Гродненской, Минской, Витебской и Могилевской), кои не обучавшіеся въ среднихъ учебныхъ заведеніяхъ, пожелають выдержать установленное испытаніе, для поступленія во второй разрядъ по гражданскому чинопроизводству, подвергаться такому испытанію, вмѣсто Университета, въ Виленскомъ Дворянскомъ Институтѣ. Въ слѣдствіе сего Виленскій Дворянскій Институтъ, объявляя о семъ Высочайшемъ повелѣніи, предлагаетъ Чиновникамъ, означенныхъ Губерній, являться на установленное испытаніе во всякое время года, за исключеніемъ двухъ мѣсяцевъ—Іюня и Іюля.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 1 Августа.

Герцогъ Шварценбергъ назначенъ состоять при особѣ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича, ожидаемаго сюда въ скоромъ времени.

— 16 с. м. выгорѣло въ Галиціи мѣстечко Глоговъ Ржешовскаго округа. Въ теченіе двухъ часовъ пламя истребило 103 дома, 21 сарай, 71 конюшню и 46 амбаровъ. Убытокъ простирается до 50,750 рейнскихъ гульденовъ. Больше тысячи жителей лишились всего достоянія, и нѣсколько человекъ лишились жизни.

трехъ лѣтъ, и живетъ тамъ въ видѣ куколокъ, скрываясь обыкновенно, по крайней мѣрѣ днемъ, подъ камнями, или въ песчаныхъ норкахъ и тинѣ. Куколки различаются отъ гусеницъ только трубками, въ коихъ заключаются крылья будущаго наѣкомаго. Въ ту минуту, когда онѣ должны превратиться, то есть придти въ совершенное состояніе наѣкомаго, выходятъ изъ воды и, сбросивъ прежнюю кожу, появляются въ новомъ видѣ; но по особенному исключенію, онѣ еще и въ другой разъ должны измѣниться въ продолженіе кратковременнаго своего существованія, прежде чѣмъ сдѣлаются способными къ размноженію своей породы. Это единственное отпавленіе, къ которому онѣ предназначены въ состояніи своего полного развитія, продолжается едва нѣсколько часовъ, при чемъ не принимаютъ никакой пищи. Для совершенія сего отпавленія, въ первыхъ числахъ Августа, послѣ своего перерожденія, наѣкомыя поднимаются изъ воды миллионами, въ видѣ ночныхъ бабочекъ, обыкновенно тотчасъ послѣ заката или до восхода солнца, и летятъ темною тучею въ воздухъ, поднимаясь и опускаясь на подобіе крылатыхъ наѣкомыхъ весной, о коихъ простонародное выраженіе говоритъ, что *комары толкутъ мазъ*. Тотчасъ послѣ совершенія полового соединенія, самки свои лички кладутъ опять въ воду, и сами тотчасъ же погибаютъ въ ней; между тѣмъ самцы парятъ нѣсколько долѣе на воздухъ, и можетъ быть увлекаемые теченіемъ вѣтра, или обольщаемые мерцаніемъ береговъ, чаще всего падаютъ на оныя, и въ ту же

мгновеніемъ бриллантовымъ, зъ Моимъ портретомъ. Pozostaje ku wam na zawsze przychylny.

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI
ręką podpisano:

NIKOLA J.

25-го Czerwca 1846 roku.

W Gazecie Senackiej ogłoszony został traktat handlowy i nawigacyjny, zawarty w Turynie d. 30 Listopada (12 Grudnia) r. 1845, między N. CESARZEM Wszech Rosyji i N. Królem Sardynskim, przez umocowanych do tego obustronnych Pełnomocników.

W I L N O.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, w skutek uchwały Komitetu PP. Ministrów, na zasadzie przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, na wdanie się P. Kuratora Białoruskiego Naukowego Okręgu, Najwyżej rozkazać raczył: pozwolić urzędnikom, służącym w guberniach składających Białoruski Naukowy Okręg, (a mianowicie: Wileńskiej, Kowieńskiej, Grodzieńskiej, Minskiej, Witebskiej, i Mohilewskiej), którzy nie odbywszy kursu nauk w średnich naukowych zakładach, zechcą zdać examen przepisany dla wejścia do drugiego rzędu cywilnych urzędników, zdawać takowy, zamiast w Uniwersytecie, w Wileńskim Dworzańskim Instytucie. Przetoż Zwierzchność Instytutu, podając do wiadomości o tym Najwyższym rozkazie, obwieszcza urzędnikom wyżej wymienionych gubernii, że mogą udawać się do tego zakładu dla zdania przepisanego examinu, w każdej porze roku, prócz dwóch miesięcy: Czerwca i Lipca.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, 1 sierpnia.

Xiąże Edmund Schwarzenberg przeznaczony został przez Cesarza do towarzyszenia J. C. W. WIELKIEMU Xięciu Michałowi Pawłowiczowi, wkrótce tu spodziewanemu.

— Dnia 16-go z. m. spłonęło w Galicyi miasteczko Głogów, będące w obwodzie Rzeszowskim. Ogień strawił w dwóch godzinach 103 domów, 21 stodoł, 71 stajen i 46 szpiechlerzy. Szkody ocenione są na 50,750 reńskich. Przeszło tysiąc mieszkańców utraciło całe swoje mienie, a kilka nawet osób i życie.

mniej we dnie, pod kamieniami, lub w norach w piasku i w szlamie. Poczwaraki różnią się tylko od gąsienic pochawkami, w których się zawierają skrzydła przyszłego owadu. W chwili gdy się mają przemienić, to jest przejść do stanu doskonałości owadu, wychodzą z wody, i zrzucając dawną powłokę, ukazują się w nowej postaci; ale przez szczególniejszy wyjątek, muszą jeszcze linieć raz drugi w krótkim przeciągu swego życia, nim się staną sposobne do rozmnażania swego rodu. Jest to jedyna funkcyja, do której są przeznaczone w stanie swjej doskonałości, trwającym zaledwo godzin kilka, podczas których nie biorą żadnego pokarmu. Dla dopełnienia tej funkcyi, w pierwszych dniach Sierpnia, po dokonanej przemianie, wylatują milionami z pod wody, w postaci drobnej cmy czyli motylków nocnych, zwykle wnet po zachodzie lub przed wschodem słońca, i ulatują gęstą chmurą w powietrzu, wznosząc się i zniżając, nakształt dwuskrzydłych owadów na wiosnę, o których gminne wyrażenie powiada: że *komary mak tłuką*. Zaraz po dokonaniem połączenia się płciowem, samice zapłodnione swe jaja, zawarte w jednej torebce, składają znowu do wody i same natychmiast w niej giną; samce zaś unosząc się nieco dłużej w powietrzu, czy to powiewem wiatru uniesione, czy nęczone połyskiem brzegów, padają najeżeszniej na nie, i teje chwile byt swoj kończą. Mnogość ich niekiedy bywa tak wielka, że około niektórych rzek i jezior w cieplejszych krajach, zbierają je wozami i używają na zagnojenie gruntów. Spadłe dorzeczki stają się pastwą ryb, które tak w nich smakują, iż rybacy mięszając je z mąką, używają ich za najlepszą pojętą do zżecenia ryb w te miejsca, gdzie mają za-

Триестъ, 26 Іюля.

Въ тарновскомъ, вадовицкомъ и бохнійскомъ округахъ, уборка хлѣба, начавшаяся 13 го с. м., уже кончилась. Во время полевыхъ работъ, повсюду господствовалъ порядокъ; урожай качествомъ и количествомъ хорошъ. Находящіеся здѣсь поляки возвратились на прежнія квартиры въ Моравію и Силезію.

— 10 дней сряду стоятъ здѣсь тропическіе жары; виноградъ созрѣваетъ, и уже недѣли двѣ, какъ продаютъ у насъ отличные грозды.

Франція

Парижъ, 5 Августа.

По настоящее число изъ 459 выборовъ состоялось уже 446, изъ которыхъ 274 выбора совершены въ пользу консервативной партіи, а 172 — оппозиціонной. Въ Лизье Г. Гизо былъ избранъ большинствомъ 523 голосовъ; балотировавшихъ было 561 человекъ. Въ Тулузѣ избрали усерднаго и просвѣщеннаго легитимиста, священника Жевуда. Въ *Journal des Débats* жалуются о томъ, что Г. Лефавр не избранъ во 2-й части столицы. Впрочемъ, — пишутъ въ сказанномъ журналѣ, съ 1830 года на сторонѣ правительства никогда не было столь значительнаго большинства, какъ нынѣ.

— Изъ всѣхъ мѣстъ Франціи получаютъ поздравительныя адреса по случаю благополучнаго извѣжанія Королемъ опасности, при покушеніи 29 Іюля.

— Слышно, что нарядены будутъ медицинскіе чиновники для изслѣдованія умственнаго состоянія преступника Гаври. Вице-президентъ палаты перовъ, г-нъ Бартъ, будетъ предсѣдательствовать въ судѣ перовъ во время разсмотрѣнія дѣла преступника Гаври.

— Пароходъ *Ville de Bordeaux*, вышедшій изъ Алжира 27 го Іюля пополудни, пришелъ въ марсельскую гавань 29 числа. 27 Іюля утромъ, министръ просвѣщенія, г-нъ Сальванди, прибылъ на пароходѣ *Montezuma* изъ Филиппвилля въ Алжиръ, и тотчасъ пополуночи отправился въ дальнѣйшій путь, въ Оранъ. Въ Алжиръ приходятъ ежедневно толпы пилигримовъ, слѣдующихъ на поклоненіе въ Мекку. Того же числа болѣе 3,000 туземцевъ собрались туда же; но какъ для перевезенія такого множества народа нуженъ былъ цѣлый флотъ, то мѣстное правительство распорядилось о принятіи на пароходы отправлявшіеся въ Александрію, только 30 начальниковъ съ ихъ свитами. Остальнымъ предоставлено путешествовать на собственномъ иждивеніи. Изъ Орана, отъ 25 Іюля, увѣдомляютъ, что по причинѣ нестерпимыхъ жаровъ, продолжающихся въ тамошней провинціи, много военныхъ нижнихъ чиновъ лишились жизни.

минуту оканчиваютъ свое существованіе. Количество ихъ иногда бываетъ такъ велико, что около нѣкоторыхъ рѣкъ и озеръ въ теплыхъ странахъ, собираютъ ихъ возами, и употребляютъ для удобренія земель. Упавшія въ воду, составляютъ пищу для рыбы, которая такъ любитъ ихъ, что рыбаки мѣшавъ ихъ съ мукою, употребляютъ какъ лучшую приманку, при ловѣ. И потому это насекомое иногда называется рыбною манною (*manna piscium*), итмцы же называютъ его прибрежною падалью (*ufer-aas*).

Достопочтенный мужъ, сообщившій намъ эти подробности, рассказывалъ, что онъ самъ, за нѣскольکو десятковъ лѣтъ предъ симъ, былъ очевидцемъ такого появленія этихъ насекомыхъ, на берегу рѣки Шары, близъ Деречина, и въ такомъ множествѣ, что будучи окруженъ бѣлою ихъ тучею, какъ бы густымъ снѣгомъ, падающимъ въ левый день, въ двухъ шагахъ не могъ ничего видѣти. Они появляются также во множествѣ на берегахъ Нѣмана и Днѣпра; но въ продолженіе шестидесяти шести-лѣтняго своего пребыванія въ Вишнѣ, хотя ихъ также и здѣсь видывалъ въ незначительномъ количествѣ, однако никогда не слыхалъ, о появленіи ихъ въ такой массѣ какъ нынѣ, что вѣрно слѣдуетъ отнести къ жарамъ нынѣшняго лѣта.

По сему случаю, этотъ ученый сочинитель Ботаники, уполномочиваетъ насъ объявить его мнѣніе относительно манны, выпавшей нынѣшнеею весною въ окрестностяхъ Сморгви (См 44 N. Вѣст. Вѣст.), и вообще о выходящей маннѣ. Уже самое ея на-

Триестъ, 26 Іюля.

Въ обводахъ: Тарновскимъ, Вадовицкимъ и Бохенскимъ жнива rozpoczęte 13-go b. m., już się ukończyły. Przy zbiorze panował największy porządek, urodzaje są obfite a kłosa pełne dojrzałego ziarna. Kilka półków stojących tu na załodze wróciło do Morawii i Śląska.

— Od dziesięciu dni mamy tu prawdziwie zwrotnikowe upały, wino dojrzewa przewybornie, a od dwóch tygodni już mamy dojrzałe wczesne winogrona.

Франція

Парижъ, 5 сьерпня.

Do dnia dzisiejszego wiadomych jest 446 wyborów z 459; z pomiędzy tych, 274 należy do stronnictwa konserwacyjnego a 172 do opozycji. W Lisieux P. Guizot wybrany został większością głosów 523. Głosniących było 561. W Tuluzie wybrano gorliwego i światłego legitymistę, Xiędza Genoude. *Journal d's Débats* żąda bardzo, że P. Lefebvre w 2-gim okręgu stolicy obrany nie został. Zresztą, mówi ten dziennik, nigdy od r. 1830 rząd nie miał tak znacznej większości jak tą razą.

— Ze wszystkich stron Francji zaczynają nadechodzić adresy, wiszujące Królów szczęśliwego uniknięcia zamachu w d. 29 m. lipca.

— Słychać, że utworzoną zostanie kommissya z kilku lekarzy, dla zbadania stanu umysłu Henry Wice-Prezesa Izby Parów, P. Barthe, będzie prezydował w sądzie Parów, przy rozprawach z powodu procesu rzeczzonego zbrodniarza.

— Statek *Ville de Bordeaux*, który opuścił Algier 27-go po południu, przybył 29 go do portu Marsylskiego. 27-go rano, Minister oświecenia publicznego, P. Salvandy, przybył na pokładzie *Montezuma* z Philippeville do Algieru, ale zaraz po południu puścił się w dalszą podróż do Oranu. Do Algieru przybywają codziennie znaczne masy pielgrzymów udających się do Mekki. Do 27 go, przeszło trzy tysiące krajowców zamierzało odbyć tę podróż, a ponieważ potrzebaly całej floty na przewiezienie takiego mnóstwa, przeto zarząd Algierii postanowił zabrać na parostatki do Alexandryi odpływające, tylko trzydziestu naczelników z ich orszakami. Pozostali mogą na własny koszt tę pielgrzymkę odbywać. Z Oranu donoszą pod d. 25 m. lipca, że z powodu straszliwych upałów, w tej części Algierii panujących, mnóstwo żołnierzy umiera.

rzucac sieci. Ztąd też owad ten zwany jeszcze bywa manną ryb (manna piscium), Niemcy zaś zowią go ścierwem nadbrzeżnem (ufer-aas).

Szanowny mąż, który nam tych szczegółów udzielił, opowiadał, iż sam przed kilkudziesięciu laty, był świadkiem podobnego wylotu tychże owadów, nad brzegiem rzeki Szczary, niedaleko od Dereczyna, i to w takiej ilości, iż otoczony białą ich chmurą, jak gdyby gęstym sніgiem, padającym w dzień jasny, o dwa kroki nie widzieć nie mógł. Ukazują się one również obficie nad brzegami Niemna i Dniepru; w ciągu atoli 66-cio-letniego pobytu swojego w Wilnie, lubo je także i tutaj w niewielkich ilościach widywał, uczony autor nie słyszał nigdy, o zjawieniu się ich w takiej massie jak teraz, co zapewne upałam tego lata przypisać należy.

Przy tej okoliczności, tenże uczony autor Botaniki, upoważnia nas do objawienia zdania jego w przedmiocie manny, spadającej tej wiosny w okolicach Smorgoni, Ob. N 44 Kur. Wileń.), i w ogólności o mannie spadającej z powietrza. Samo jej nazwisko w języku bebrajskim man-hu, co

6 Августа.

Въ концѣ сей недѣли будетъ происходить кабинетный совѣтъ въ замкѣ Э. Мы узнали, что и герцогъ Броли приглашенъ на сіе совѣщаніе. Говорятъ, что его хотять убѣдить принять на себя званіе председателя кабинета вмѣсто маршала Сульта который рѣшительно хочетъ оставить кабинетъ.

— Въ *Moniteur* сообщаютъ, что Король получилъ отъ Королевы Викторіи письмо съ поздравленіемъ изъбѣжанія опасности при покушеніи 29 го Іюля.

— Донъ Карлосъ съ семействомъ своимъ оставилъ воды въ Э, и прибылъ обратно въ Геную.

— Изъ Альжира сообщаютъ, отъ 25-го Іюля, что Абд-эль-Кадеръ возвратился въ Марокко. Всѣ донесенія согласны въ томъ, что незначительное число всадниковъ, сопровождающихъ Абд-эль-Кадера или его халифовъ: Бу-Мазу и Эль-Гади-Сегиръ, находятся въ весьма худомъ состояніи.

— Старожилы не помнятъ такого чрезвычайнаго жара, который былъ въ Парижѣ 1-го Августа. Въ самый полдень термометры показывали 31½ градуса въ тѣни, и 35½ на солнцѣ. Нѣсколько тысячъ килограмовъ коровьяго масла въ кускахъ, помещеннаго въ торговомъ магазинѣ, растопилось и потекло ручьемъ.

— Изъ Швейцаріи сообщаютъ, что тамъ, въ слѣдствіе необыкновенныхъ жаровъ, отъ которыхъ таютъ снѣга, рѣка Рона вытупила изъ береговъ и наводнила около 1,000 десятинъ земли. Вершина горы Монбланъ, на коей въ продолженіе многихъ лѣтъ никогда снѣгъ не таялъ, теперь совершенно обнажилась.

— На горѣ Юръ свирѣпствовала 20-го с. м. столь сильная буря, что и самое землетрясеніе не причинило бы болѣе вреда. Буря разрушила крѣпкія стѣны и вырвала съ корнемъ вѣковые деревья.

7 Августа.

Судъ перовъ сегодня, на общемъ засѣданіи, призналъ себя подлежащимъ суду, по дѣлу Жозефа Гаври.

— Въ *Gazette des Tribunaux* сообщаютъ, что Гаври упорно отказывается отъ признанія, чѣмъ заряжены были его пистолеты. Сначала онъ говорилъ о кускахъ металла и пуляхъ, и на вопросъ, отъ кого получилъ ихъ, отвѣчалъ, что самъ ихъ сдѣлалъ; но потомъ вовсе не хотѣлъ объясняться, говоря, что онъ вѣрно будутъ найдены, и тогда онъ признается.

— Теперь занимаются проектомъ постройки военной дороги, которая будетъ соединять отдаленныя парижскія укрѣпленія, на лѣвомъ берегу Сены.

званіе на Еврейскомъ языкѣ *Манъ-Гу*, что это? доказываетъ, что при первомъ ея появленіи Израильтянамъ на пути, никто ея началъ и свойствъ не зналъ и не изслѣдовалъ, хотя объ этомъ и спрашивали другъ друга. Позднѣйшіе естествоиспытатели допускали, что зерна или шарики, въ видѣ коихъ падаетъ манна, не что иное, какъ сѣмена растенія *Ficaria verna*, находящагося на поверхности земли, удобовосимыя вѣтромъ. Кс. Юндзиль полагаетъ, что всякая манна, падающая изъ атмосферы, есть произведеніе метеорическое, образующееся непонятнымъ для насъ образомъ, точно такъ, какъ и извѣстные аэролиты и массы атмосферическаго желѣза.

Остатки допотопныхъ животныхъ въ Одессѣ.

При проводѣ водосточныхъ трубъ въ такъ называемой Караванной Балкѣ въ Одессѣ, открыты были окаменѣлыя кости нѣкоторыхъ допотопныхъ животныхъ. Профессоръ Естественной Исторіи въ Одесскомъ Ришельевскомъ Лицѣѣ. Г-въ *Нордманъ*, освѣдомившись о томъ, обратился къ Военному Губернатору города Одессы съ просьбою о назначеніи ему нѣсколькихъ человѣкъ рабочихъ съ инструментами, для продолженія раскопокъ въ этомъ мѣстѣ, съ ученою цѣлію. Рабочіе сіи, въ числѣ десяти человѣкъ, были ему даны; розыски начались, и вотъ свѣдѣнія, которыя на первый разъ сообщены о нихъ Г. *Нордманомъ*.

Дня 6 сѣрпня.

Рada кабинетова ма сѣ odbyć przy końcu tego tygodnia w zamku Eu; dowiadujemy się, że i Xiążę Broglie wezwany też na nią został. Mówią, że idzie o skłoniczenie do przyjęcia prezesostwa gabinetu, w miejsce Marszałka Soult, który stanowczo chce opuścić gabinet.

— *Moniteur* donosi, że Król otrzymał od Królowej Wiktorji list z powińszowaniem uniknienu zamachu z d. 29 lipca.

— Don Carlos i jego rodzina opuścili kąpiele w Aix i powrócili do Genui.

— Z Algieru stanowczo donoszą, pod d. 25 lipca, że Abd-el Kader powrócił do Marokko. Wszystkie doniesienia zgadzają się, że mała liczba jezdźców towarzyszących Emirowi lub jego kalifom, Bu-Mazie i El-Hadi-Seghir, znajduje się w bardzo nędznym stanie.

— Najstarsi ludzie nie przypominają sobie tak wielkiego upału w Paryżu jak w d. 1 sierpnia. O godz. 12-jej w południe, najdokładniejsze stu-miarowe termometra okazywały 31½ stopni w cieniu a 35½ na słońcu. Kilka tysięcy kilogramów masła w bryłach, złożonych w składzie handlowym, roztopiło się i popłynęło rynsztokami.

— Ze Szwajcaryi donoszą, iż tam w skutku ogromnych upałów, roztopiających śniegi, rz. Rodan wystąpiła z koryta i zalała 1.000 morgów gruntu. Wierchołek góry Montblanc, na którym od wieków nigdy śnieg nie topniał, teraz zupełnie jest nagi.

— W górach Jura panowała 20-go b. m., tak wielka burza, że zrzuciła spustoszenia, jakichby nawet trzęsienie ziemi po sobie nie zostawiło. Wiatr poobalał najmocniejsze mury i powykorzenał odwieczne drzewa.

Дня 7 сѣрпня.

Sąd Parów zgromadził się dziś na publicznem posiedzeniu i uznał się właściwym sądem w procesie Józefa Henry.

— *Gazette des Tribunaux* donosi, że Henry uporeczywie wzbrania się wyjawić, czém nabił swe pistolety. Z początku mówił o kawałkach metalu i lotkach, a na zapytanie od kogo je dostał, odpowiedział, że je sam zrobił; dalej nie chciał się wcale tłumaczyć, mówiąc, że zapewne zostaną znalezione, a wtedy nie będzie się wzbraniał ich przyznać.

— Obecnie zajmują się budową drogi wojennej, któraby łączyła oddzielne warownie Paryżkie, na lewym brzegu Sekwany będące.

znaczy: co to jest? dowodzi, iż przy pierwszym zjawieniu się jej przed Izraelitami na puszczy, nikt początku jej i natury nie znał i nie doszedł, choć się o to pytali wzajemnie. Późniejsi naturaliści przypuszczali, że ziarna czyli kulki, w postaci których manna spada, są nasieniem rośliny *Ficaria verna*, znajdującem się na powierzchni ziemi, i wiatrem w górę porwanem. X. Jundziłł mniema, że wszelka manna spadająca z atmosfery, jest utworem meteorycznym, formującym się niedościgłym dla nas trybem natury, tak, jak znane dziś dobrze kamienie aerolity i bryły żelaza atmosferycznego.

Szczątki zwierząt przedpotopowych w Odessie.

При закладаніи rur wodociagowych w tak zwanęj Balce Kwarantanowej w Odessie, odkryto skamieniałe kości niektórych zwierząt przedpotopowych. Professor historii naturalnej w Odesskim Liceum Richelieu'go, P. Nordman, dowiedziawszy się o tém, prosił Gubernatora Wojennego miasta Odessy o dodanie mu kilku robotników z zarządzeniami, dla dalszych rozkopywań w tém miejscu, w celu naukowym. Robotników takich dano mu dzieściu, poszukiwania rozpoczęły się, i oto są wiadomości, udzielone o nich pierwszy raz przez P. Nordmana.

А н г л и я

Лондонъ, 3 Августа.

Общество репидеровъ произвело третью дню, въ Дублинѣ, собраніе, отсроченное и на другой день, на коемъ между обѣими партіями, на которыя съ вѣкотораго времени раздѣлилось это общество, то есть между старою и новою Ирландіею, представителями которыхъ О'Коннелль и О'Бриенъ, возникъ большой споръ, доходившій почти до личностей. Въ *Globe* предсказываютъ, по сему поводу, паденіе всего общества.

— Въ пакетботомъ *Waterloo* получены извѣстія изъ Соединенныхъ Штатовъ, простирающіяся по 11-е Іюля, изъ коихъ видно, что 7 числа, американское правительство послало предписаніе произвести нападеніе на крѣпость Сентъ-Жанъ-д'Уллоа. Вмѣстѣ съ симъ мы узнали, что это правительство не думаетъ довольствоваться уступкою ему Калифорніи, но желаетъ приобрѣсти еще двѣ или три другія богатыя провинціи мексиканскія, и потомъ уже заключить миръ. Сантава оставилъ Гаванну, и въ сопровожденіи генерала Альмонте, отравился въ Мексику, гдѣ его ожидаютъ приверженцы съ тою цѣлію, чтобы генерала Парадеса лишить власти.

— Въ *Times*, упоминая о разнесшемся въ Лондонѣ слухѣ о появленіи Азіатской холеры, утверждаютъ, что въ Лондонѣ около 150 лѣтъ ежегодно въ послѣдніе лѣтніе мѣсяцы, и въ началѣ осени, господствуетъ такъ называемая англійская холера, отличающаяся большими или меньшими припадками, но такъ какъ сія болѣзнь въ нынѣшнемъ году распространяется съ болѣею силою, то въ сказанномъ журналѣ обращаютъ на то вниманіе правительства, и совѣтуютъ принять противъ оной дѣятельныя мѣры.

— Изъ Ирландіи получены извѣстія о появленіи тамъ заразы картофеля. Правительство приметъ дѣятельныя мѣры къ отвращенію зла. Въ этой странѣ снова возникаютъ распри между владѣльцами земель и фермерами.

4 Августа.

Вчера, въ верхней палатѣ, лордъ Брумъ представилъ прошеніе графа Дундональда (лорда Кохрена), коимъ онъ требуетъ, чтобы былъ рассмотрѣнъ изобрѣтенный имъ способъ, посредствомъ коего, могутъ быть уничтожены корабли и цѣлыя флоты неприятельскія; причемъ проситъ объ отменѣ постановленія 1833 года, коимъ удаленъ отъ службы, также объ оказаніи покровительства, для полученія слѣдующихъ ему за службу въ республикахъ Чили и Перу денегъ. Въ нижней палатѣ происходили между прочимъ сужденія по проекту доктора Боурина, о тѣлесномъ наказаніи въ арміи, а также и объ Ирландскомъ биллѣ.

— Сегодняшнее засѣданіе парламента не представляетъ ничего занимательнаго. Др. Боурингъ старался

Найденные въ Карантиной Балкѣ, подъ скалою раковистаго известняка, остатки допотопныхъ животныхъ сохранились здѣсь въ природной пещерѣ, подобно тому, какъ открыты въ другихъ странахъ: въ Америкѣ, въ пещерѣ Ленеръ и въ Индіанѣ, неподалеку отъ Джефферсона въ Англіи, въ пещерахъ Бемзель, Дунель, и въ особенности Киркдаль, гдѣ въ 1821 году оказались кости хищныхъ звѣрей (какъ то: гіены, тигра, медвѣдя, волка, лисицы), исполинскихъ млекопитающихъ (мамонта, носорога, бегемота, лошади), грызуновъ (бобра), пережевывающихъ (вола, оленя) и разныхъ птицъ; во Франціи, въ гротѣ при Люнель-Виль, недалеко отъ Монпелье, въ Германіи, въ Баумановой Пещерѣ, недалеко отъ Бланкенбурга, на горѣ Гарцъ; въ Венгріи, въ Драконовой Пещерѣ въ Карпатскихъ Горахъ, и въ различныхъ другихъ мѣстахъ. Животныя, которыми эти кости принадлежали, частью жили въ мѣстахъ, гдѣ теперь находимъ ихъ остатки: но большая часть остатковъ указываютъ на то, что нѣкогда, въ третичной эпохѣ, предшествовавшей сотворенію человѣческаго рода, большія массы водъ протекли полосами по земной корѣ, и осадили часть остоновъ въ пещерахъ; это послѣднее относится и къ настоящему весьма важному открытію, доселѣ не случившемуся въ предѣлахъ Россіи. Въ мѣстѣ которое указалъ въ Одессѣ счастливый случай, найдены уже окаменѣлыя кости изъ различныхъ семействъ упомянутыхъ допотопныхъ животныхъ, и есть надежда, что соберется довольно полная ихъ коллекція.

A N G L I A.

Londyn, 3 sierpnia.

Ирландзкі repealski związek w Dublinie odbył onegdaj zgromadzenie, które na wczoraj odroczone zostało, a na którym między dwoma stronnictwami, na jakie się od niejakiemu czasu podzielił, to jest między starą i nową Irlandją, których reprezentantami są stronnicy O'Connell'a i O'Briena, powstał wielki spór dochodzący prawie do osobistości. *Globe* wroży ztąd upadek dla całego związku.

— Pakietowym okrętem *Waterloo*, nadeszły wiadomości ze Stanów-Zjednoczonych, dochodzące do d. 11 lipca, które donoszą, że d. 7 rząd amerykański posłał rozkaz, aby rozpocząć szturm do twierdzy St. Jean d'Ulloa. Dowiadujemy się zarazem, że tenże rząd nie przestanie na odstąpieniu sobie Kalifornii, ale chce zabezpieczyć sobie jeszcze dwie lub trzy inne bogate prowincje meksykańskie, nim się przychyli do zawarcia pokoju. Santa-Anna opuścił właśnie Hawanę w towarzystwie Jenerała Almon-te, udając się do Meksyku, gdzie czekają nań jego stronnicy, aby strącić Jenerała Paredes.

— *Times* wspominając o pogłosce krążącej w Londynie, jakoby w mieście tém miała się zjawić cholera Azyatycka, utrzymuje, że już od 150 lat co rok w Londynie panuje w miesiącach kończących lato i rozpoczynających jesień tak zwana cholera Angielska, mająca mniej więcej niebezpieczne oznaki, że zaś ta choroba bardziej się w tym roku rozszerza, dziennik rzeczoną przypisuje to zbyt niu upałam, zwraca na nią baczość rządu i ku zapobieżeniu jej szkodliwości domaga się skutecznych środków.

— Z Irlandyi nadeszło doniesienie o zjawieniu się tamże zarazy na kartofle; rząd przedsięwzięcie skuteczne środki dla zapobieżenia złemu. W tymże kraju znowu zachodzą żywe spory między właścicielami gruntowymi a dzierżawcami.

Dnia 4 sierpnia.

Wczoraj w Izbie Wyższej Lord Brougham wniósł prośbę Hrabiego Dundonald (Lorda Cochrane), w której tenże żąda roztrząśnienia wynalezionego przezeń sposobu niszczenia okrętów i flot nieprzyjacielskich, oraz prosi o zniesienie wyroku z 1833 r. wydającego go ze służby, i udzielenie o protekcy w uzyskaniu summ należnych mu za służbę od Rzeczypospolitych Chili i Peru. W Izbie Niższej, między innemi, toczyły się rozprawy o wniosku Dr. Bowring, tyczącego się zniesienia kar cielesnych w wojsku używanych, oraz o billach Irlandzkich.

— Dzisiejsze posiedzenia obu Izb parlamentu mało przedstawiają interessu. Dr. Bowring, starał się w Izbie

Znalezione w Kwarantaniej Bałce, pod pokładem kamienia wapiennego muszlowego, szczątki zwierząt przedpotopowych, leżały w pieczarze naturalnej, podobnie jak odkryte w innych krajach: w Ameryce, w grocie Lenier i w Indyanie, niedaleko Jeffersonville w Anglii, w pieczarach Bemzel, Dunel, a szczególnie Kirkdall, gdzie w roku 1821 odkryto kości zwierząt drapieżnych (jako to: hyeny, tygrysa, niedźwiedzia, wilka, lisa) olbrzymich ssących (mamuta, nosorożca, hippopotama, konia); szczurowatych (bobra), przeżuwających (wołu, jelenia) i różnych ptaków; we Francyi, w grocie przy Lunelle-Vieille blisko Montpellier; w Niemczech, w pieczarze Baumana, niedaleko Blankenburga na Harcu; w Węgrzech, w pieczarze Smoczey w górach Karpackich, i w rozmaitych innych miejscach. Zwierzęta, do których należały te kości, poniekąd żyły w miejscach, gdzie obecnie znajdujemy ich szczątki, ale większa część szczątków dowodzi, że niegdyś, w trzeciej epoce, poprzedzającej ród ludzki, wielkie masy wód przelały się strefami po skorupie ziemi, i osadziły część szkieletów w pieczarach. To ostatnie stosuje się i do obecnego nader ważnego odkrycia, jakie dotychczas nie wydarzyło się w obrębie Rossyi. W miejscu, na które szczególnie natrafiono w Odessie, znalezione już zostały skamieniałe kości z rozmaitych rodzajów wspomnianych zwierząt przedpotopowych, i spodziewać się można, że się zgromadzi dość znaczna ich kolekcya.

ся возобновить въ нижней палатѣ вопросъ о табачной пошлинѣ, но не было достаточнаго числа слушателей. По предложенію лорда Росселя, палата сія будетъ имѣть засѣданіе даже въ Субботу утромъ.

— Въ послѣднихъ письмахъ изъ Нью-Йорка, содержатся извѣстія о пожарѣ въ городѣ Нантукъ. При отправленіи сего извѣстія сгорѣло уже 190 домовъ, но огонь не былъ потушенъ.

— На сихъ дняхъ привезены сюда изъ Италіи бранные останки лорда Вильяма Росселя, которые, въ присутствіи брата его, поставлены въ фамиліной гробницѣ.

— Извѣстный Индѣйскій набобъ Дварканатъ-Тагоре, скончался, 1 с. м., въ Лондонѣ, отъ воспаления печени.

ГЕРМАНІЯ.

Дрезденъ, 6 Августа.

Его Величество путешествуя по южной Германіи, прибылъ 4-го числа, по желѣзной дорогѣ, въ Лейпцигъ, и послѣ краткаго отдыха, отправился въ дальнѣйшій путь въ Альтенбургъ.

— Въ официальной Лейпцигской газетѣ напечатано слѣдующее: Его Королевское Величество снисходя на желаніе Е. К. В. принца Іоанна Саксонскаго изволилъ уволить его отъ командованія муниципальною гвардіею королевства, изъявляя при семъ свою благодарность принцу, за оказанныя имъ заслуги въ этомъ постѣ, и признавая справедливость побужденія къ оставленію онаго. Начальство временно предоставлено генераль-маіору и бригадиру г-ну Мандельсбаху.

— Въ концѣ минувшаго года, народонаселеніе Дрездена, за исключеніемъ войскъ, состояло изъ 80,787 человекъ, въ томъ числѣ было 630 Евреевъ. Иностранцевъ въ продолженіе послѣдняго года проѣхало 70,209 чел.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 20 Іюля.

Энтузіазмъ признательности и благоговѣнія къ Пію IX-му, возбужденный обнародованіемъ амнистіи, достигъ въ послѣдніе два дня, при воспріимчивомъ характерѣ народа всѣхъ сословій, высшей степени выразительности и силы. Еще въ прошлую Субботу, послѣ полудня, многочисленныя толпы собрались на площади *Monte Cavallo*, передъ дворцомъ обожаемаго влѣстителя. Масса народа безпрестанно возрастала, и къ вечеру, со всѣхъ сторонъ, начали стекаться толпы со знаменами и факелами, изъ которыхъ каждая встрѣчаема была съ шумнымъ восторгомъ. Между тѣмъ, весь Римъ былъ освѣщенъ самымъ великолѣпнымъ образомъ, при чемъ освѣщеніе многихъ зданій отличалось особеннымъ вкусомъ; для примѣра, упомянемъ только о пышномъ *Cafe nuovo*, въ первомъ этажѣ дворца Русполи. Въ каждомъ изъ осьми оконъ, надѣво отъ большаго портала, была изображена, посредствомъ множества небольшихъ шкаликовъ, одна изъ буквъ словъ *Viva Pio IX.*, а въ каждомъ изъ оконъ направо одна изъ буквъ слова *amnistia*. Большой порталъ былъ обвѣшенъ малиновыми коврами, посреди которыхъ видѣлся грудной портретъ Пія IX-го, въ натуральную величину, и въ большихъ золотыхъ рамахъ, освѣщенный двумя большими восковыми свѣчами съ каждой стороны, а подъ нимъ надпись: *Pio IX. Pont. Ott. Mass. Vivi alla felicità de' tuoi popoli, vivi all'amor de' tuoi figli, vivi alla venerazione del mondo* (Пій IX-й, лучший, величайшій изъ Папъ, живи для счастья твоего народа, живи для любви дѣтей твоихъ, живи для уваженія свѣта). Радостный шумъ не умолкалъ большую часть ночи. Вчерашнее утро представило картину еще болѣе разительную. Его Святѣйшество уже прежде положилъ совершить въ это утро литургію въ *della Missione* на *Monte Citorio*. Улицы отъ *Monte Cavallo* до *Monte Citorio* были покрыты тысячами народа, и передъ всѣми окнами были развѣшаны великолѣпные ковраы. Наконецъ, ворота дворца отворились, и Папа выѣхалъ въ каретѣ, везомой шестереною лошадей; выпрягать лошадей онъ запретилъ, и такимъ образомъ, ему удалось проѣхать на лошадахъ весь путь до Миссіи. Но кто опишетъ ликованіе народа, колебаніе знаменъ, цѣлый дождь цвѣтовъ, сыпавшихся во время проѣзда Папы! Послѣ 12 часовъ, когда

Ни́зше́й wznowić kwestyą cła od tytoniu, ale nie było stosownej liczby słuchaczy. Na wniosek Lorda Russel, Izba będzie obradowała i w Sobotę rano.

— Ostatnie wiadomości z New-York donoszą o pożarze w mieście Nantucket. Przy odejściu raportu spaliło się już 190 domów a ogień jeszcze nie był ugaszony.

— Przed kilku dniami przybyły tu z Włoch zwłoki Lorda Williama Russell, które w obec brata jego złożone zostały w grobach rodzinnych.

— Znany Bramin Dwarkanauth Tagore, umarł 1-go b. m. w Londynie, w skutku zapalenia wątroby.

НИЕМЦЫ.

Дрезно, 6 сѣрпня.

Крѡлъ Jego Mość w podróży swęj do południowych Niemiec, przybył d. 4 na kolei żelaznej do Lipska, i po krótkiem zatrzymaniu się, wyjechał w dalszą podróż do Altenburga.

— Gazeta urzędowa Lipska zawiera co następuje: „Król Jego Mość, przychylając się do życzenia J. K. W. Xięcia Jana Saskiego, raczył go uwolnić od dowództwa Gwardii municypalnych Królestwa, oświadczając obok tego wdzięczność zasługom Xięcia na tém stanowisku, i sprawiedliwość pobudkom ku opuszczeniu jego. Dowództwo to tymczasowo powierzone zostało Jenerał-Majorowi i Brygadyerowi piechoty, P. Mandelsloh.

— Przy końcu upłynionego roku, ludność Drezna, nie licząc wojska, wynosiła 80,787 dusz, między któremi 630 Żydów. Cudzoziemców w przeciągu ostatniego roku meldowało się 70,209.

ВЛОСНУ.

Рzym, 20 липca.

Запа́лъ најзы́вше́й чести и въ́дѣчностѣи для Піуса IX, обудzony з powodu ogłoszenia amnestyi, przy wrześnieowym charakterze Rzymskiego ludu wszelkich stanów, doszedł w ciągu dwóch dni ostatnich do najwyższego kresu. Już onegdaj, w Sobotę, zaraz po południu, pomimo największego upału, niezliczone tłumy zaczęły zbierać się na Monte-Cavallo, przed pałacem ubóstwianego Władcy. Massa ludu powiększała się co chwilę. Ku wieczorowi nadeignęły ze wszech stron orszaki z chorągiewami i pochodniami, z których każdy witał się z głośnym uniesieniem. W tymże czasie całe miasto jaśniało najwspanialszą iluminacją; przyczem wiele budowli oświeconych było z odznaczającym się artystycznym gustem. Za przykład tego może posłużyć sławna kawiarnia, *Café nuovo*, na pierwszym piętrze pałacu Ruspoli. W każdym z ośmiu okien na lewo od wejścia, jaśniała ułożona z mnóstwa małych lamp, jedna głoska wyrazów: „*Viva Pio IX.*”, w każdym zaś z tyluż okien na prawo, jedna głoska wyrazu: *amnistia*. Wspaniały krużganek nad wejściem zawieszony był purpurowemi dywanami; w środku jego umieszczone było popiersie Piusa IX, naturalnej wielkości, pod którym, w przeczroczu, czytano następujący napis: *Pio IX. Pont. Ott. Mass. Vivi alla felicità de' tuoi popoli, vivi all'amor de' tuoi figli, vivi alla venerazione del mondo*. (Piusie IX, Najlepszy, Najwyższy Pasterzu! żyj dla szczęścia twoich ludów, żyj dla miłości twoich dzieci, żyj dla uwielbienia świata). Okrzyki i uniesienia radości mieszkańców, trwały przez noc całą bez przerwy. Ale bardziej jeszcze wzruszające były sceny dnia wczorajszego rano. Wiadomo już było przedtém, że Papież tego dnia około południa odprawiać ma Mszę św. w kościele *della Missione*, na *Monte Citorio*. Na całej drodze z pałacu Kwirynalskiego aż dotąd, wszystkie ulice od rana napelnione były tysiącami ludzi różnych stanów, wszystkie okna przyozdobione pysznymi kobietami. Około 11-jej, otwarły się bramy pałacu, i Papież ukazał się w sześciokonnym powozie; prosił, aby mu nie wyprzegano koni, i tym sposobem dojechał do wyżej wspomnianego kościoła. Ale któż potrafi opisać radość ludu, wywijanie chorągiewami, nieustanny deszcz kwiatów z góry, wszędzie którędy przejeżdżał! Po skończonem nabożeństwie, gdy powracał na *Monte Cavallo*, zapal ludu nie dał się pohamować już niczem. W mgnieniu oka konie zostały odprężone, a powóz, przez tłum młodych ludzi, dobrze ubranych, (po większej części

Папа возвращался на *Monte Cavallo*, удержатъ ликующій народъ не было уже ни какой возможности. Лошадей выпрягли въ одинъ мигъ, и многочисленная толпа хорошо-одѣтыхъ молодыхъ людей (большую часть выпущенныхъ изъ тюремъ) скорѣе понесла, нежели повезла карету, при безконечныхъ восклицаніяхъ народа. Изъ всѣхъ оконъ развѣвались платки и знамена. Цѣпты сыпались по всѣмъ улицамъ, которыми слѣдовало шествіе. Когда карета прибыла ко дворцу, то нашлись вынужденными запереть его ворота, по причинѣ чрезвычайной давки и тѣсноты. Его Святѣйшество съ глубоко-растроганнымъ видомъ благодарилъ всѣхъ присутствующихъ и тотчасъ же съ извѣстнаго большаго балкона благословилъ собравшееся множество. Вчера вечеромъ освѣщеніе города было еще великолѣпнѣе, чѣмъ наканунѣ; но уже нигдѣ не раздавались восклицанія, такъ какъ въ обнародованномъ вчера благодареніи Папы, изъяснено было это желаніе, которое исполнитъ каждый почиталъ священнѣйшимъ долгомъ. При семъ во время всего этого торжества не случилось нигдѣ ни малѣйшаго беспорядка.

— Кардиналь Ламбускини еще за несколько дней предъ симъ оставилъ Римъ и отправился въ свою епархію.

— На сихъ дняхъ пришелъ въ Чивита-Векіа прускій корабль; впервые судно этой націи прибыло въ означенную гавань.

23 Июля.

Съ сегодняшняго числа открываются публичныя аудіенціи, въ коихъ Его Святѣйшество Папа будетъ принимать, два раза въ мѣсяцъ, подданныхъ своихъ всѣхъ сословій; даже женскій полъ допускается къ аудіенціямъ.

— Третьяго дня, Папа собралъ конгрегацию *degli Studij* (учебную), состоящую изъ 15-ти кардиналовъ. Со времени учрежденія сей конгрегации при Львѣ Х, въ первый разъ ова собралась въ присутствіи Папы. Изъ сего заключаютъ, что общеніе Пія IX, давное при вступленіи на престолъ, что народное воспитаніе преобразуетъ и примѣнить къ нынѣшнему вѣку, скорѣ, вѣроятно, придетъ въ исполненіе.

— Довѣявъ чиновники папскихъ дворцовъ, хотя и не живущіе въ нихъ, употребляли папскіе экипажи для разъѣздовъ по дѣламъ службы, и даже по своимъ собственнымъ, такъ какъ наблюденіе въ этомъ отношеніи было невозможно. Нынешній Папа уменьшивъ число лошадей, уничтожилъ и это преимущество на всегда.

— Зато скоро сдѣлано будетъ распоряженіе на счетъ уменьшенія слишкомъ высокой цѣны квартиръ въ Римѣ. Казна намѣрена уменьшить нѣкоторые денежные повинности для домохозяевъ, за что они обязаны будутъ понизить плату за квартиры.

— На Пинчлоской гора, на счет добровольных
приношений, имать быть воздвигнута колоссальная
бронзовая статуя въ честь Пия IX.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 28 Іюля.

Неожиданное извѣстіе! Пифантъ Довъ Франциско де Ассисъ, принцъ кадикскій, который въ самыхъ лестныхъ выраженіяхъ получилъ приглашеніе, прибыть изъ Пампелуны на балъ, послучаю ангела Королевы Христинны, самымъ вѣжливымъ образомъ отказался отъ сего приглашенія, изъявляя притомъ желаніе не удалаться на этотъ разъ отъ своего полка, занятаго военнымъ ученіемъ. Пифантъ, кажется, хорошо понималъ, какую роль хотѣли ему назначить. Въ слѣдствіе сего министры положили до собранія кортесовъ не предпринимать ничего въ отношеніи бракосочетанія Королевы.

— Увѣдомляютъ, что Инфантъ Донъ Генрихъ посылаетъ изъ Байонны письмо Королевы, въ которомъ отказывается отъ ея руки. Письмо сіе писанное по наущенію г-на Кортины, прочитано было всѣмъ испанскимъ выходцамъ, принадлежащимъ къ партіи инфанта.

— Письма из Пампелуны сообщают отъ 20-го
Юля, что заговоръ, имѣвшій цѣлю овладѣть градо-
мѣсто и издаше новаго *pronunciamento*, обнаружены
въ этомъ городѣ. 71 человекъ приговорены воен-
нымъ судомъ къ разнымъ наказаніямъ.

— Ибрагимъ-паша прибылъ въ Кадиксъ 26 с. м.

świeżo uwolnionych z więzienia), był raczej niesiony niż ciągniony, wśród nieustających okrzyków ludu. Ze wszystkich okien powiewały chorągwie i chustki; chmura sypanych z nich kwiatów, zaćmiewała powietrze. Gdy powóz wszedł na dziedziniec pałacu, musiano zamknąć bramy, aby uniknąć zbyt wielkiego natłoku wewnątrz. Ojciec św. głęboko wzruszony, dziękował wszystkim obecnym, w ujmujących wyrazach, i wnet potem z wielkiego krągłanku udzielił błogosławieństwo ludowi. Illuminacya miasta wieczorem, była wczoraj świetniejsza niż onegdaj, ale już nie słyszano nigdzie ani jednego wiwatu; albowiem w ogłoszonem publicznie podziękowaniu Papieża, wyrażone było to życzenie, które każdy miał za świętą powinność, jak najściślej wypełnić. Przytém, podczas całej tej uroczystości, nie zaszedł nigdzie najmniejszy nieporządek.

— Kardynał Lambruschini opuścił już Rzym przed kilku dniami i odjechał do swojej diecezji.

— Do Civitavecchia wpłynął przed kilku dniami okręt Prusski; jest to pierwszy okręt tego narodu w porcie pomienionym.

Dnia 23 lipca.

Od dzisiaj rozpocznie Ojciec św. udzielanie publicznych posłuchań wszystkim klasom poddanych swoich. Posłuchania te będą dawane dwa razy na miesiąc, a nawet kobiety będą do nich przypuszczone.

— Onegdaj Papież zgromadził do siebie kongregacya *degli Studii* (naukową złożoną z 15 Kardynałów. Od czasu ustanowienia tej kongregacyi za Leona XII, pierwszy raz zebrała się ona w obec Papieża. Wrożą ztąd, że przyrzeczenie Piusa IX, dane przy wstąpieniu na tron, że wychowanie publiczne urzędzi na nowo i zastosuje do potrzeb teraźniejszego wieku, wkrótce pewnie przyjdzie do skutku.

— Dotychczas było we zwyczaju, że urzędnicy pałaców Papieżkich, ale w nich nie mieszkający, używali pawozów papieżkich do interesów służbowych, a nawet i do swoich prywatnych, gdyż dozorowanie w tym względzie było nie podobnem. Teraźniejszy Papież ograniczywszy liczbę koni, na stajni Papieżkiej utrzymywanych, zniósł teraz i ów przywilej raz na zawsze.

— Wkrótce ma tu wyjść rozporządzenie pod względem zbyt wysokiej ceny mieszkań w Rzymie. Skarb ma właścicielem domów zmniejszyć niektóre podatki, którzy za to zobowiązani są do zniesienia ceny mieszkań.

— Na górze Pincio, ze składek dobrowolnych ma być wzniesiona kolosalna statua Piusa IX z bronzu.

H I S P A N I A.

Madryt, 28 lipca.

Niespodziewana wiadomość! Infant Don Francisco de Assis, Xiążę Kadyxu, który wśród pochlebnych widoków otrzymał zaproszenie, aby tu przybył z Pampelony na ucztę dzisiejszą, z powodu imienin Królowej Krystyny, wymówił się jak najgrzeczniej od tych zaprosin, wynurzając zarazem życzenie, nie oddalania się na teraz od swego półku, zajętego ćwiczeniami wojskowemi. Zdaje się, że Infant pojął dobrze, jaką rolę chciano mu przeznaczyć. Ministrowie zatem postanowić mieli, aż do zgromadzenia się Kortezów, nie czynić żadnego kroku w sprawie zamężcia Królowej.

18 — Dowiadujemy się, że list, który Infant Don Enrique przesłał z Bajonny do Królowej, a w którym się zrzeka jej ręki, wyszedł z pod pióra P. Cortina i był odczytany wszystkim wychodźcom hiszpańskim, należącym do stronnictwa Infanta.

— Listy z Pampeluny, z d. 20 lipca donoszą, że spisak mający na celu opanowanie cytadelli i wydanie nowego *pronunciamiento* został odkryty w tém mieście. 71 osób skazane zostały na rozmaite kary przez sąd wojenny.

— Ibrahîm-Basza przybył do Kadyxu 26-go b. m.

ПОРТУГАЛИЯ.

Лиссабонъ, 23 Июля.

Королева сегодня благополучно разрѣшилась отъ бремени принцемъ. Въ соборной церкви совершенно было по сему поводу молебствіе.

— Предвидѣнная перемѣна кабинета сбылась въ самомъ дѣлѣ. Новое министерство состоитъ нынѣ изъ слѣдующихъ членовъ: Президентъ совѣта и министръ внутреннихъ дѣлъ, Герцогъ Палмелла; военный министръ, Виконтъ Са-да-Бандейра, министръ финансовъ, Юліо Гомезъ-да-Сильва-Санчосъ; министръ юстиціи Агухаръ; морской министръ, Г. Мусинью; министръ иностранныхъ дѣлъ, графъ Лаврадіо. Образование такого кабинета, служить признакомъ большаго снисхожденія къ радикаламъ.

— Ибрагимъ Паша, на обратномъ пути изъ Англіи въ Египетъ, прибылъ сюда вчера, и былъ принять супругомъ Ея Величества въ частной аудіенціи, причемъ получилъ большой крестъ ордена Башни и Меча. Сегодня Ибрагимъ Паша отбылъ въ дальнѣйшій путь.

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 12 Июля.

Ратификація коммерческой конвенціи, заключенной недавно между Россійскимъ Дворомъ и Портою, получены на дняхъ изъ С. Петербурга и будутъ немедленно размѣнены на Султанскія ратификаціи. По сему случаю, министру иностранныхъ дѣлъ, Решиду-Пашѣ, пожалованы алмазные знаки ордена Бѣлаго Ора: Мустешару Али Эффенди—алмазные знаки ордена Св. Станислава 1-й степени; драгоману Порты, Фуадъ-Эффенди, пожалованъ тотъ же орденъ 1-й степени; начальникъ таможенъ, Тагиръ-Бей получилъ табакерку съ портретомъ Государя Императора, украшеннымъ алмазами, и Амеджи, Мутазъ-Эффенди, табакерку съ алмазнымъ вензелемъ.

— Бывшій гофмаршалъ и Сераскиръ Риза-Паша, назначенъ министромъ торговли, на мѣсто Сарима-Эффенди, уволеннаго въ отставку съ 15,000 піастровъ пенсіона.

— Давно уже носятъ разные слухи о мѣрахъ преобразования сословія Улемовъ, и что прибытіе Мегмеды-Али въ здѣшнюю столицу вѣроятно имѣетъ связь съ этимъ. Кажется, что скорѣ произойдутъ здѣсь важныя перемѣны въ этомъ отношеніи. Безпрерывно происходятъ разныя совѣщанія. Равно и по судебной части ожидаютъ преобразованій. Султанъ желаетъ, чтобы всѣ перемѣны, которыя будутъ признаны полезными, были въ то же время введены и въ Египетъ, чѣмъ предупредилось бы дурное впечатлѣніе, которое обыкновенно производитъ всякое нововведеніе на умы правотѣрныхъ мусульманъ.

— Князь Каллимахи, находящійся въ Паризѣ въ качествѣ совѣтника турецкаго посольства, назначенъ временно турецкимъ посланникомъ при англійскомъ дворѣ.

— 18-го с. м. Сераскиръ Хозревъ-Паша далъ въ честь Султана блестящій праздникъ, на который были приглашены всѣ оттоманскіе сановники.

21 Июля.

19-го числа прибылъ сюда мегмедъ-Али, въ сопровожденіи внука своего Гаида-бея и многочисленной свиты, по выдержаніи двѣнадцати-дневнаго карантинна на островѣ Родосѣ. При вступленіи въ Босфоръ, корабль, на которомъ находился Вице-Король, салютовалъ 21 выстрѣломъ, а стоявшій въ гавани турецкій фрегатъ отвѣчалъ 19 выстрѣлами. Мегмедъ-Али остановился въ домѣ Ризы-паши, но чрезъ полчаса приглашенъ былъ въ сераль, и принять Султаномъ весьма благосклонно. 21 числа, онъ былъ съ визитомъ у великаго визиря Рауфа-паши; потомъ, въ Софійской мечети осматривалъ надгробный памятникъ Султана Махмуда. Въ тотъ же день великій визиръ былъ у него съ визитомъ.

PORTUGALIA.

Lizbona, 23 lipca.

Królowa powiła dziś szczęśliwie Xięcia. W kościele katedralnym odśpiewano z tego powodu *Te Deum*.

— Przewidywana zmiana ministeryalna nastąpiła rzeczywiście. Nowe ministerstwo składa się teraz z następujących członków: Prezes Rady i Minister spraw wewnętrznych, Xiążę Palmella; Minister wojny, Wice Hrabia Sa-da-Bandeira; Minister skarbu, Julio Gomes da Silva Sanches; Minister sprawiedliwości, P. Aguiar; Minister marynarki, P. Mousinho; Minister spraw zagranicznych Hr. Lavradio. Utworzenie takiego składu gabinetu jest wielkim przyzwoleniem dla Radykalistów.

— Ibrahim-Basza przybył tu wczoraj w powrocie z Anglii do Egiptu, i przyjmowany był przez małżonkę Królowej na prywatnem posłuchaniu, przez cęm otrzymał W. krzyż Orderu Wieży i Miecza. Dziś Ibrahim-Basza odpłynął dalej w swą podróż.

ТУРЦИЯ.

Konstantynopol, 12 lipca.

Ratyfikacye konwencyi handlowej, zawartej ostatnimi czasy między Dworem Cesarsko Rossyjskim i Portą, przybyły od dni kilku z Petersburga i będą niezwłocznie wymienione. Z tej okoliczności Reszid Basza, Minister spraw zagranicznych, miał zaszczyt otrzymać order Orła Białego z brylantami, Musteszar, Ali Effendi, order Św. Stanisława 1 klasy z brylantami, Fuad-Effendi, drogoman Porty, tenże order 1 klasy, Tahir-Bej, Naczelnik służby celnej, tabakierę z portretem N. Cesarza, ozdobionym brylantami, a Amedi Mumtaz-Effendi tabakierę z cyfrą brylantową.

— Były Marszałek dworu i Seriasker, Riza-Basza, mianowany został Ministrem handlu, w miejsce Sarim-Effendego, który z pensją 15,000 piastrow otrzymał uwolnienie.

— Oddawna już rozechodzą się różne wieści o środkach reformy we względzie kasty duchownej, Ulemów, i że przybycie Mehmeda-Alego do tutejszej stolicy ma mieć z tego związek. Jakoż zdaje się, że wkrótce wielkie tego rodzaju nastąpią tu zmiany. Ciągłe odbywają się różne narady. Także w wydziale sprawiedliwości spodziewane są reformy. Sultan pragnie, aby wszelkie nowo postanowić się mające zmiany, były równocześnie zaprowadzone i w Egipcie, przez co uniknęłoby się złego wrażenia, jakie tu zwykle sprawia wszelka nowość na umysłach prawowiernych Muzułmanów.

— Radzca poselstwa tureckiego w Paryżu, Xiążę Callimachi, mianowany został tymczasowic Posłem tureckim przy dworze angielskim.

— Seriasker Chozrew-Basza dawał d. 18 dla Sułtana świetną ucztę, na którą wszyscy Dygnitarze Osmansey zaproszeni byli.

Dnia 21 lipca.

Dnia 19-go przybył tu Mehmed-Ali z wnukiem swoim, Hamidem-Bejem, i liczny orszak, po odbyciu dwunastodniowej kwarantanny na wyspie Rodzie. Przy wejściu do Bosforu okręt, na którym znajdował się Wice-Król, dał 21 razy ognia, na co mu stojąca w porcie fregata Turecka tyleż razy odpowiedziała. Mehmed-Ali wysiadł w domu Riza-Baszy, ale za pół godziny został zaproszony do Seraju, gdzie był najtęskawiej przez Sułtana przyjęty. Dnia 20 odwiedził urzędowic Wielkiego Wezyra Rauf-Baszę, a następnie oglądał w meczecie św. Zofii pomnik grobowy Sułtana Mahmuda. W tymże samym dniu oddał mu Wielki Wezyr wzajemne odwiedziny.